

Asia C-246/24

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

5.4.2024

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

2.4.2024

Rikosoikeudenkäynti, jossa vastaajana on

ZZ

1 ORs 61/23

943 Cs 7140 Js 230982/22
AG Frankfurt am Main

OBERLANDESGERICHT FRANKFURT AM MAIN

VÄLIPÄÄTÖS

rikosasiassa, jossa vastaajana on

ZZ

ja jossa on kyse setelien lainvastaisen maastaviennin yrityksestä,

Oberlandesgericht Frankfurt am Mainin rikosasioita käsittelevä 1. jaosto

on tehnyt 2.4.2024 seuraavan välipäätöksen:

- I. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraava kysymys, joka koskee rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta 31.7.2014 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 833/2014 (EUVL 2014, L 229, 31.7.2014, s. 1) tulkintaa.

Onko minkä tahansa jäsenvaltion virallisen valuutan määräisten setelien vienti tarkoitettu asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i

artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla Venäjälle matkustavan luonnollisen henkilön henkilökohtaiseen käyttöön, jos tällaiset setelit on tarkoitus käyttää Venäjällä kyseisen henkilön lääketieteelliseen hoitoon (nyt käsiteltävässä asiassa hammashoito, hormonihoito hedelmätyshoitoklinikalla ja rintaleikkauksen jälkeiset jatkohoitotoimenpiteet plastiikkakirurgian klinikalla)?

II. Revision-menettelyä lykätään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ennakkoratkaisukysymyksestä ratkaisunsa.

Perusteet:

1 Oberlandesgericht Frankfurt am Mainin (osavaltion ylioikeus) rikosasioita käsittelevän 1. jaoston on ratkaistava vastaajan valitus Amtsgericht Frankfurt am Mainin (Frankfurt am Mainin alioikeus) tuomiosta, jolla vastaajalle tuomittiin 120 päiväsakkoa 150,00 euron päivittäisellä sakkomäärällä seteleiden luvattoman maastaviennin yrityksestä.

I.

2 1. Ennakkoratkaisumenettelyn taustalla ovat seuraavat Amtsgerichtin toteamat tosiseikat:

"Vastaaja lähti 31.5.2022 Frankfurtin lentoasemalle matkustukseen Istanbuliin lennolla TK 1594. Sieltä vastaaja aikoi jatkaa suoraan, eli ilman välilaskua, lennolla TK0419 Moskovaan. Vastaajalla oli mukanaan yhteensä 14 855 euroa ja 99 150 ruplaa säästöjä. Vastaaja halusi lomaila Venäjällä 31.5.–21.6.2022. Rahat oli tarkoitettu yhtäältä matkakustannusten kattamiseen, mutta ennen kaikkea hammashoitoon (laminaatit), hormonihoitoon hedelmällisyysklinikalla ja rintaleikkauksen jälkeiseen jatkohoitoon plastiikkakirurgian klinikalla Venäjällä. Hoidot olisivat maksaneet vastaajalle moninkertaisesti enemmän, jos ne olisi antanut Saksaan sijoittautunut lääkäri. Vastaajalle tehtiin tullitarkastus ilmailun turvatarkastuksen B East -alueella, terminaalin 1 halli B:ssä, jolloin edellä mainitut käteisvarat löytyivät. Vastaaja ei ollut tehnyt asetuksen (EU) 2018/1672 mukaista ennakkoilmoitusta suunnitellusta rahansierrosta tullille. Euroseteleitä takavarikoitiin 13 800 euron arvosta. Loput 1 055 euron eurosetelit jätettiin vastaajalle henkilökohtaiseen käyttöön hänen matkakulujensa kattamiseksi. Vastaaja ei lähtenyt matkalle."

3 Nämä Amtsgerichtin toteamat tosiseikat sitovat asiaa käsittelevää jaostoa.

4 2. Seuraavat säädökset ovat merkityksellisiä asian kannalta:

5 a) Unionin oikeus

- 6 Unionin oikeuden kannalta merkitystä ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi on rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta 31.7.2014 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 833/2014 (jäljempänä asetus (EU) N:o 833/2014) 5 i artiklan 1 kohdalla ja 2 kohdan a alakohdalla.
- 7 Asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 1 kohdan nojalla kielletään minkä tahansa jäsenvaltion virallisen valuutan määräisten setelien myynti, toimittaminen, siirto tai vienti Venäjälle tai Venäjällä oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille, mukaan lukien Venäjän viranomaiset ja keskuspankki, taikka käytettäväksi Venäjällä.
- 8 Poikkeukset tästä kiellosta säädetään asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdassa. Asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan 1 kohdassa säädettyä kieltoa ei sovelleta minkä tahansa jäsenvaltion virallisen valuutan määräisten setelien myyntiin, toimitukseen, siirtoon tai vientiin, jos tällainen myynti, toimitus, siirto tai vienti on tarkoitettu Venäjälle matkustavien luonnollisten henkilöiden tai heidän kanssaan matkustavien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön.
- 9 b) Kansallinen (Saksan) lainsäädäntö
- 10 Asiaa koskeva rikosoikeudellinen säännös on Saksan ulkomaankaupasta annetun lain (Außenwirtschaftsgesetz, jäljempänä AWG) 18 §. AWG:n 18 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan mukaan sille, joka rikkoo Euroopan yhteisöjen tai Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistussa Euroopan yhteisöjen tai Euroopan unionin välittömästi sovellettavassa säädöksessä, jolla on tarkoitus panna täytäntöön Euroopan unionin neuvoston yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla määräämä taloudellinen seuraamus, säädettyä vienti-, tuonti-, kauttakulku-, välitys-, myynti-, osto-, toimitus-, tarjoamis- tai investointikieltoa, määrätään kolmesta kuukaudesta viiteen vuoteen ulottuva vapausrangaistus. Tällaisen teon yritys on rangaistava AWG:n 18 §:n 6 momentin nojalla.
- 11 3. Amtsgericht Frankfurt am Main katsoi vastaajan syyllistyneen AWG:n 18 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan 6 alakohdan, luettuna yhdessä asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 1 kohdan kanssa, mukaiseen seteleiden luvattoman viennin yritykseen. Amtsgericht ei katsonut oikeudellisessa arvioinnissaan, että Venäjällä sairaanhoitoa varten tarkoitetut vastaajan mukanaan kuljettamat eurosetelit kuuluisivat asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn poikkeuksen piiriin. Asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdan a alakohtaan sisältyvän käsitteen ”henkilökohtaiseen käyttöön” tulkinnan osalta se viittasi asetuksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa esitettyihin perusteluihin ja Euroopan komission verkkosivuilla (https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro-banknotes_en.pdf) olevassa osiossa ”Frequently Asked Questions” olevaan otsikkoon ”Banknotes (Article 5i)”.

- 12 4. Vastaja riitauttaa tuomionsa Revision-valituksellaan ja vetoaa aineellisen oikeuden rikkomiseen.

II.

- 13 Asiaa käsittelevä jaosto esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen. Se katsoo, että vastaus ennakkoratkaisukysymykseen on SEUT 267 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettulla tavalla välttämätön valituksen ratkaisemiseksi.
- 14 1. Vastajan Revision-valituksesta annettava ratkaisu riippuu ennakkoratkaisukysymyksiin annettavasta vastauksesta. Kysymys siitä, onko vastaja syyllistynyt AWG 18 §:n 1 momentin a kohdan 6 alakohdan nojalla rangaistavaan tekoon, kun hän on rikkonut Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistussa Euroopan unionin välittömästi sovellettavassa säädöksessä, jolla on tarkoitus panna täytäntöön Euroopan unionin neuvoston yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla määräämä taloudellinen seuraamus, säädettyä vientikieltoa, on ratkaistava nyt käsiteltävässä asiassa sen perusteella, miten asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdan a alakohdassa olevaa käsitettä ”henkilökohtaiseen käyttöön” on tulkittava.
- 15 a) Asetus (EU) N:o 833/2014 on AWG18 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistu välittömästi sovellettava Euroopan unionin säädös, jolla pannaan täytäntöön Euroopan unionin neuvoston Venäjään kohdistama taloudellinen seuraamus. Vastaja on syyllistynyt AWG:n 18 §:n 1 momentin 1 kohdan a) alakohdan 6 alakohdassa tarkoitettuun rangaistavaan tekoon, jos hän on rikkonut asetuksessa normitettua kieltoa. Asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 1 kohdan mukaan tällainen rikkominen on kyseessä vain, jos euromääräisiä seteleitä, jotka vastaja aikoi vielä maasta, ei ollut tarkoitettu hänen henkilökohtaiseen käyttöönsä. Vastajan valituksen ratkaisun kannalta on tältä osin ratkaisevaa, rikkooko Saksasta Venäjälle matkustava henkilö asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 1 kohdassa säädettyä kieltoa, jos hän vie jäsenvaltion virallisen valuutan määräisiä seteleitä käyttäekseen niitä hammashoittoon, hormonihoitoon hedelmöityshoitoklinikalla ja rintaleikkauksen jälkeiseen jatkohoitoon plastiikkakirurgian klinikalla Venäjällä.
- 16 b) Asetuksen (EU) N:o 833/2014 5 i artiklan 2 kohdan a alakohdan tulkinta kuuluu yksinomaan Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaan. Unionin tuomioistuin ei ole vielä antanut ratkaisua tähän kysymykseen. Euroopan unionin tuomioistuin ei myöskään ole antanut ennakkoratkaisua samankaltaisessa asiassa (”acte éclairé”).
- 17 c) Tulkinta ei ole myöskään niin ilmeinen, että kohtuullinen epäily olisi poissuljettu siten, että säädös olisi tulkinnaltaan yksiselitteinen (acte clair). Asetuksessa (EU) N:o 833/2014 ei määritellä tarkemmin käsitettä ”henkilökohtaiseen käyttöön”. Euroopan komission verkkosivuilla (<https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro->

banknotes_en.pdf) olevassa osiossa ”Frequently Asked Questions” selitetään, että ei-kaupallinen luonne on ratkaiseva määritettäessä henkilökohtaista käyttöä. Näin ollen seteleiden henkilökohtainen käyttö erotetaan niiden kaupallisesta käytöstä. Tästä ei ilmene, mihin tarkoituksiin maasta vietyjä seteleitä saadaan käyttää matkalla Venäjälle ja Venäjällä. Ilmaisun ”on tarkoitettu” käyttäminen ei myöskään anna mahdollisuutta tehdä johtopäätöksiä siitä, mihin tarkoitukseen poikkeuksen nojalla sallitaan kyseisen henkilön maasta viemiä käteisvaroja käytettävän.

[--]

TYÖASIAKIRJA